

Työeläkelaitoksille

RIKOSLAINSÄÄDÄNNÖN KOKONAISUUDISTUS

Hallitus on antanut esityksen rikoslainsäädännön kokonaisuudistuksen toisen vaiheen käsittäviksi rikoslain ja eräiden muiden lakien muutoksiksi (HE 94/1993 vp). Oheisena esityksen TEL:iä, eläkesäätiölakia ja MEL:iä koskevat osat. Muutosehdotukset johtuvat siitä, että näissä laeissa olevat rangaistussäännökset korvattaisiin rikoslaissa olevalla säännöksellä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivisto

Helena Tapio

Hallituksen esitys Eduskunnalle rikoslainsäädännön kokonaisuudistuksen toiseen vaiheeseen käsittäviksi rikoslain ja eräiden muiden lakien muutoksiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Suomen rikoslaki on peräisin vuodelta 1889. Vaikka lakia on kuluneen runsaan sadan vuoden aikana useasti muutettu, monet sen säännökset ja lain perusrakenne ovat siten vanhentuneita, etteivät ne enää täytä nykyaikaiselle rikoslaille asetettavia vaatimuksia. Rikoslain saattamiseksi vastaamaan muuttuneita olosuhteita on aloitettu rikoslain kokonaisuudistus. Se on tarkoitettu toteuttaa vaiheittain laajoin toisiinsa liittyvin osauudistuksin. Kokonaisuudistuksen ensimmäisen vaiheen sisältävä hallituksen esitys, joka koski omaisuus-, vaihdantaja- ja talousrikoksia, annettiin eduskunnalle toukokuussa 1988 ja siihen sisältyvät uudet säännökset tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991.

Rikoslain kokonaisuudistuksen toisen vaiheen tarkoituksena on jatkaa eri rikoksia koskevien säännösten uudistamista. Esitykseen sisältyy ehdotus yhdentoista rikoslain luvun uudistamisesta kokonaan ja eräiden rikoslain muiden säännösten uudistamisesta. Uudistettavat rikossäännökset on valittu osittain ensimmäisen vaiheen ulkopuolelle jääneistä taloudelliseen rikollisuuteen läheisesti liittyvistä rikoksista tai ne liittyvät rikosoikeuden perinteiseen ydinalueeseen taikka niissä on kysymys selvästi vanhentuneista säännöksistä.

Liittymäkohtia taloudelliseen rikollisuuteen on erityisesti työtä ja elinympäristöä sekä eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamista koskevilla rikoksilla. Rikosoikeuden perinteiseen ydinalueeseen kuuluvista rikossäännöksistä tähän esitykseen sisältyvät henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevat säännökset. Tieto- ja viestintärikoksia koskevat ehdotukset on valittu tässä vaiheessa uudistettaviksi ennen kaikkea näiden säännösten saatamiseksi nopean teknisen kehityksen tasalle. Nykyisten säännösten vanhentuneisuus on pää-

syy myös valtiollisia, vapauteen kohdistuvia ja yleisvaarallisia rikoksia koskevien uudistusehdotusten ottamiseen kokonaisuudistuksen toiseen vaiheeseen.

Työrikoksia koskeva rikoslain uusi luku sisältäisi muun muassa säännökset työturvallisuusrikoksesta, työaikaosuojelurikoksesta, työsyrynnästä sekä työntekijöiden edustajan oikeuksien ja järjestäytymisvapauden loukkaamisesta. Nykyisin työrikoksia koskevat rangaistussäännökset ovat pääosin rikoslain ulkopuolella. Uudet säännökset eivät merkittävästi muuttaisi rangaistavan käyttäytymisen alaa, mutta kaikkien vankeusuhun sisältävien säännösten siirtäminen rikoslakiin helpottaisi keskeisten rangaistusuhkien hahmottamista ja lisääisi rangaistussäännösten ennaltaestävää tehoa.

Myös ympäristörikoksia koskevat vankeusuhun sisältävät säännökset siirrettäisiin muista laeista rikoslakiin. Rikoslain ympäristörikoksia koskevassa luvussa olisivat säännökset muun muassa ympäristön turmelemisesta, rakennus- ja suojelurikoksesta ja luonnonsuojelurikoksesta.

Sekä työ- että ympäristörikosluvussa olisi nimenomainen säännös vastuun kohdentumisesta silloin, kun rikos on tehty yhteisön harjoittamassa tai muussa vastaavassa järjestyneessä toiminnassa. Ympäristörikoksiin voitaisiin soveltaa myös erikseen säädettävää oikeushenkilön rangaistusvastuuta.

Eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamista koskeva luku sisältäisi säännökset tekijänoikeusrikoksesta ja teollisoikeusrikoksesta. Säännökset vastaavat pääpiirteittäin nykyisin rikoslain ulkopuolella olevia rangaistussäännöksiä.

Tieto- ja viestintärikoksia koskevassa uudistuksessa keskitettäisiin monissa kymmenissä eri laeissa olevat yksityisen salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevat rangaistussäännökset

rikoslakiin. Virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitorikosta koskevat säännökset olisivat edelleen virkarikoksia ja julkisyhteisön työntekijän rikoksia koskevassa luvussa. Tietotekniikan kehitys on pyritty ottamaan huomioon viestintäsalaisuuden loukkausta, tietoliikenteen häirintää ja tietomurtoa koskevia uusia rangaistussäännöksiä laadittaessa.

Henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevat rangaistussäännökset ehdotetaan uudistettaviksi, koska niillä on rikoslaissa keskeinen asema. Näin voidaan myös verrata keskenään väkivaltarikosten ja kokonaisuudistuksen ensimmäiseen vaiheeseen kuuluneiden omaisuusrikosten rangaistustasoa. Vapauteen kohdistuvia rikoksia ja yleisvaarallisia rikoksia koskevat rangaistussäännökset uudistetaan vastaamaan paremmin nykyajan olosuhteita.

Valtiollisia rikoksia koskevat nykyiset säännökset perustuvat osin tilanteeseen, jolloin

Suomi ei ollut vielä itsenäinen valtio, ja osin ne eivät vastaa nykyistä käsitystä rangaistavuuden tarpeesta. Tämän vuoksi ehdotetaan maanpetos- ja valtiopetosrikoksia sekä poliittisia oikeuksia vastaan tehtyjä rikoksia koskevat säännökset uudistettaviksi. Samalla uudistettaisiin myös sotarikoksia ja ihmisyyttä vastaan tehtyjä rikoksia koskevat säännökset.

Rikoslakimuutosten lisäksi ehdotetaan 158 muun lain muuttamista. Muutokset johtuvat pääasiassa siitä, että useat nykyisin muualla lainsäädännössä olevat rangaistussäännökset korvattaisiin rikoslaissa olevalla säännöksellä. Tällöin muissa laeissa olevat rangaistussäännökset olisi muutettava viittauksiksi rikoslain säännökseen tai kumottava.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin puolen vuoden kuluttua siitä, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	10	4 §. Ihmisoikeuksien loukkaaminen poikkeuksellisissa oloissa	29
1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys	10	5 §. Törkeä ihmisoikeuksien louk- kaaminen poikkeuksellisissa oloissa	30
1.1. Tavoitteet	10	6 §. Joukkotuhonta	30
1.2. Keinot	10	7 §. Joukkotuhonnan valmistelu ..	31
2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	11	8 §. Kiihottaminen kansanryhmää vastaan	32
2.1. Lainsäädäntö	11	9 §. Syrjintä	32
2.2. Asian valmistelu	12	1.4. 12 luku. Maanpetosrikoksista	36
3. Eräitä rikosoikeudellisia kysymyksiä	13	1.4.1. Luvun perustelut	36
3.1. Kokonaisuudistusperiaatteiden noudatta- minen	13	1.4.1.1. Nykyinen lainsäädäntö ja sääntelyn tarve	36
3.2. Syyteoikeuden järjestely	14	1.4.1.2. Nykyisen sääntelyn ongel- mia	40
3.3. Tahallisuuden määritelmä	15	1.4.1.3. Ehdotuksen pääkohdat ...	40
4. Taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset ...	16	1.4.2. Pykälän perustelut	43
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	16	1 §. Suomen itsemääräämisoikeu- den vaarantaminen	43
5.1. Rikosten yhtymistä koskevat säännökset .	16	2 §. Sotaan yllyttäminen	44
5.2. Oikeushenkilön rangaistusvastuu	16	3 §. Maanpetos	46
5.3. Muut vireillä olevat uudistukset	16	4 §. Törkeä maanpetos	49
5.3.1. Yhteys kokonaisuudistuksen ensim- mäisen vaiheen esitykseen	16	5 §. Ulkopoliittisen luottamusase- man väärinkäyttö	50
5.3.2. Eräitä muita muutostarpeita	16	6 §. Vakoilu	51
6. Suomen oikeus ja Euroopan neuvoston tieto- konerikossäännöksiä koskevat suositukset	17	7 §. Törkeä vakoilu	55
6.1. Tietokonerikosten käsittely eräissä kan- sainvälisissä järjestöissä	17	8 §. Turvallisuuksalaisuuden pal- jastaminen	56
6.2. Suomen tietokonerikossäännösten ja Eu- roopan neuvoston tietokonerikoskomitean suositusten vertailu	18	9 §. Tuottamuksellinen turvalli- suussalaisuuden paljastaminen ..	57
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	22	10 §. Luvaton tiedustelutoiminta ..	58
1. Rikoslaki	22	11 §. Kansainvälisten suhteiden vaarantaminen	59
1.1. 1 luku. Suomen rikosoikeuden sovelta- misalasta	22	12 §. Puolueettomuusmääräysten rikkominen	60
1.1.1. Luvun perustelut	22	13 §. Maanpetoksellinen yhteyden pito	60
1.1.2. Pykälän perustelut	22	14 §. Syyteoikeus	61
1.2. 2 luku. Rangaistuksista	22	1.5. 13 luku. Valtiopetosrikoksista	61
1.2.1. Luvun perustelut	22	1.5.1. Luvun perustelut	61
1.2.2. Pykälän perustelut	23	1.5.1.1. Nykyinen lainsäädäntö ja sääntelyn tarve	61
1.3. 11 luku. Sotarikoksista ja rikoksista ihm- syyttä vastaan	23	1.5.1.2. Nykyisen sääntelyn ongel- mia	63
1.3.1. Luvun perustelut	23	1.5.1.3. Ehdotuksen pääkohdat ...	63
1.3.1.1. Nykyinen lainsäädäntö ja sääntelyn tarve	23	1.5.2. Pykälän perustelut	65
1.3.1.2. Ehdotuksen pääkohdat ...	25	1 §. Valtiopetos	65
1.3.2. Pykälän perustelut	27	2 §. Törkeä valtiopetos	68
1 §. Sodankäyntirikos	27	3 §. Valtiopetoksen valmistelu	69
2 §. Törkeä sodankäyntirikos	28		
3 §. Lievä sodankäyntirikos	28		

	Sivu		Sivu
4 §. Laiton sotilaallinen toiminta ..	72	4 §. Panttivangin ottaminen	109
1.6. 14 luku. Rikoksista poliittisia oikeuksia vastaan	74	5 §. Tuottamuksellinen vapaudenriisto	110
1.6.1. Luvun perustelut	74	6 §. Laiton uhkaus	110
1.6.1.1. Nykyinen lainsäädäntö ...	74	7 §. Pakottaminen	111
1.6.1.2. Nykyisen sääntelyn ongelmia	74	8 §. Syyteoikeus	111
1.6.1.3. Ehdotuksen pääkohdat ...	75	1.11. 34 luku. Yleisvaarallisista rikoksista ...	112
1.6.2. Pykälän perustelut	77	1.11.1. Luvun perustelut	112
1 §. Vaalirikos	77	1.11.1.1. Nykyinen lainsäädäntö .	112
2 §. Vaalilahjonta	78	1.11.1.2. Tietoja yleisvaarallisten rikosten määrästä	113
3 §. Vilpillinen äänestäminen	79	1.11.1.3. Sääntelyn tarve	113
4 §. Vaalituloksen vääristäminen ..	80	1.11.1.4. Ehdotuksen pääkohdat .	115
5 §. Poliittisten toimintavapauksien loukkaaminen	81	1.11.2. Pykälän perustelut	117
6 §. Kokouksen estäminen	82	1 §. Tuhotyö	117
7 §. Määritelmäsäännös	83	2 §. Liikennetuhotyö	121
1.7. 15 luku. Rikoksista maan Valtiosäätyä vastaan ja toisen vaalioikeuden tahi äänivallan häiritsemisestä .	84	3 §. Törkeä tuhotyö	123
1.8. 16 luku. Rikoksista julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan ...	84	4 §. Terveyden vaarantaminen ...	124
1.8.1. Luvun perustelut	84	5 §. Törkeä terveyden vaarantamisen	126
1.8.1.1. Nykyinen lainsäädäntö ...	84	6 §. Ydinräjähdერიкос	126
1.8.1.2. Ehdotuksen pääkohdat ...	85	7 §. Yleisvaaran tuottamus	127
1.8.2. Pykälän perustelut	85	8 §. Törkeä yleisvaaran tuottamus	127
1.9. 21 luku. Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista	86	9 §. Yleisvaarallisen rikoksen valmistelu	128
1.9.1. Luvun perustelut	86	10 §. Perätön vaaraimoitus	129
1.9.1.1. Systematiikka ja sääntelyn tarve	86	11 §. Aluksen kaappaus	130
1.9.1.2. Tahallisuudesta ja tuottamuksesta	87	1.12. 38 luku. Tieto- ja viestintärikoksista ...	132
1.9.1.3. Nykyinen lainsäädäntö ...	88	1.12.1. Luvun perustelut	132
1.9.1.4. Muutoksen tarve ja keskeisimmät muutokset	89	1.12.1.1. Systematiikka ja sääntelyn tarve	132
1.9.2. Pykälän perustelut	92	1.12.1.2. Nykyinen lainsäädäntö .	133
1 §. Tappo	92	1.12.1.3. Nykyisen sääntelyn epäkohdat ja aikaisempia uudistusehdotuksia	137
2 §. Murha	92	1.12.1.4. Ehdotuksen pääkohdat .	141
3 §. Surma	94	1.12.2. Pykälän perustelut	146
4 §. Lapsensurma	95	1 §. Yksityisen salassapitorikos ..	146
5 §. Pahoinpitely	95	2 §. Salassapitorikkomus	148
6 §. Törkeä pahoinpitely	96	3 §. Viestintäsalaisuuden loukkaus	148
7 §. Lievä pahoinpitely	97	4 §. Törkeä viestintäsalaisuuden loukkaus	152
8 §. Kuolemantuottamus	97	5 §. Tietoliikenteen häirintä	153
9 §. Törkeä kuolemantuottamus .	98	6 §. Törkeä tietoliikenteen häirintä	154
10 §. Vammantuottamus	98	7 §. Lievä tietoliikenteen häirintä .	154
11 §. Törkeä vammantuottamus ..	98	8 §. Tietomurto	155
12 §. Vaaran aiheuttaminen	98	9 §. Henkilörekisteririkos	157
13 §. Pelastustoimen laiminlyönti ..	99	10 §. Syyteoikeus	158
14 §. Syyteoikeus	100	1.13. 42 luku. Valtion turvallisuutta tahi yleistä järjestystä varten annettujen määräysten rikkomisesta	158
1.10. 25 luku. Vapauteen kohdistuvista rikoksista	100	1.13.1. Luvun perustelut	158
1.10.1. Luvun perustelut	101	1.13.2. Pykälän perustelut	159
1.10.1.1. Systematiikka ja sääntelyn tarve	101	1.14. 44 luku. Hengen, terveyden tahi omaisuuden suojelemiseksi annettujen määräysten rikkomisesta ..	159
1.10.1.2. Nykyinen lainsäädäntö ja sen epäkohdat	101	1.14.1. Luvun perustelut	159
1.10.1.3. Ehdotuksen pääkohdat .	104	1.14.2. Pykälän perustelut	159
1.10.2. Pykälän perustelut	106	1.15. 45 luku. Sotilasrikoksista	160
1 §. Vapaudenriisto	106	1.15.1. Luvun perustelut	160
2 §. Törkeä vapaudenriisto	107	1.15.2. Pykälän perustelut	160
3 §. Ihmisryöstö	108	1.16. 47 luku. Työrikoksista	160
		1.16.1. Luvun perustelut	160

	Sivu		Sivu
1.16.1.1. Rangaistukset työelämän sääntelykeinona	160	3 §. Syyteoikeus	221
1.16.1.2. Nykyinen lainsäädäntö ja sääntelyn epäkohdat	161	1.19. Voimaantulosäännös	221
1.16.1.3. Asian valmistelu	164	2. Suomen Hallitusmuoto	222
1.16.1.4. Ehdotuksen pääkohdat	164	3. Valtiopäiväjärjestys	222
1.16.2. Pykälien perustelut	166	4. Laki tasavallan presidentin vaalista	223
1 §. Työturvallisuusrikos	166	5. Pakkokeinolaki	223
2 §. Työaika-suojelurikos	169	6. Asetus rangaistuksen täytäntöönpanosta	224
3 §. Työsyrintä	170	7. Laki nuorista rikoksentehtävistä	224
4 §. Työntekijöiden edustajan oikeuksien loukkaaminen	172	8. Oikeudenkäymiskaari	224
5 §. Työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaaminen	173	9. Hallintomenettelylaki	225
6 §. Työnvälityksrikos	174	10. Painovapauslaki	225
7 §. Vastuun kohdentuminen	175	11. Laki Suomen lipusta	225
8 §. Määritelmät	176	12. Laki ortodoksisesta kirkkokunnasta	226
1.17. 48 luku. Ympäristörikoksista	177	13. Asevelvollisuuslaki	226
1.17.1. Luvun perustelut	177	14. Tieliikennelaki	226
1.17.1.1. Ympäristö rikosoikeudellisen suojelun kohteena	177	15. Laki vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä	226
1.17.1.2. Nykyinen lainsäädäntö ja sääntelyn epäkohdat	179	16. Sotilasoikeudenkäyntilaki	227
1.17.1.2.1. Rikoslaki	179	17. Ydinenergialaki	227
1.17.1.2.2. Rikoslain ulkopuoliset säännökset	179	18. Säteilylaki	229
1.17.1.3. Aikaisemmat ehdotukset	181	19. Sähkölaki	230
1.17.1.4. Ehdotuksen pääkohdat	181	20. Patoturvallisuuslaki	230
1.17.2. Pykälien perustelut	184	21. Laki eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta	231
1 §. Ympäristön turmeleminen	184	22. Potilasvahinkolaki	232
2 §. Tärkeä ympäristön turmeleminen	192	23. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä	232
3 §. Ympäristörikkomus	193	24. Laki kilpailun rajoituksista	233
4 §. Tuottamuksellinen ympäristön turmeleminen	195	25. Laki pankkitarkastusvirastosta	233
5 §. Luonnonsuojelurikos	195	26. Laki talletuspankkien toiminnasta	233
6 §. Rakennussuojelurikos	197	27. Rahoitustoimintalaki	234
7 §. Vastuun kohdentuminen	199	28. Säästöpankkilaki	234
8 §. Oikeushenkilön rangaistusvastuu	200	29. Osuuspankkilaki	234
1.18. 49 luku. Eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamisesta	200	30. Sijoitusrahastolaki	235
1.18.1. Luvun perustelut	200	31. Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termineillä	235
1.18.1.1. Systematiikka ja sääntelyn tarve	200	32. Arvopaperimarkkinlaki	235
1.18.1.2. Nykyinen tilanne	202	33. Laki arvopaperinvälitysliikkeistä	235
1.18.1.2.1. Tekijän- ja valokuva-oikeutta koskeva lainsäädäntö	202	34. Laki arvo-osuusjärjestelmästä	236
1.18.1.2.2. Teollisoikeuksia koskeva lainsäädäntö	205	35. Laki valtion vakuusrahastosta	236
1.18.1.3. Muutoksen perusteet	211	36. Laki panttilainauslaitoksista	236
1.18.1.4. Ehdotuksen pääkohdat	213	37. Vakuutusyhtiölaki	236
1.18.1.4.1. Tekijän- ja valokuva-oikeus	213	38. Vakuutusyhdistyslaki	236
1.18.1.4.2. Teollisoikeudet	214	39. Vakuutuslaki	237
1.18.2. Pykälien perustelut	215	40. Tuoteturvallisuuslaki	237
1 §. Tekijänoikeusrikos	215	41. Laki vuoden 1985 ammatti- ja elinkeinotutkimuksesta	237
2 §. Teollisoikeusrikos	219	42. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi	237

	Sivu		Sivu
43. Työttömyysturvalaki	238	86. Laki maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta	254
44. Laki koulutus- ja erorahastosta	238	87. Laki maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta	255
45. Henkilöstörahasolaki	239	88. Laki erikoiskasvien markkinoimismaksuista ..	255
46. Merimieskatseimuslaki	239	89. Laki maatilatilastosta	255
47. Laki merimiesten palvelu- ja opintotoiminnasta ..	240	90. Laki vuoden 1990 maatalouslaskennasta	256
48. Laki pienyrittäjän vuosiloma- rahasta	240	91. Laki maataloushallinnon maatilarekisteristä ..	257
49. Laki maatalousyrittäjän lomituspalveluista ..	241	92. Laki eläinlääkärintoimen harjoittamisesta	257
50. Työntekijäin eläkelaki	241	93. Laki tieliikenteen tietojärjestelmästä	257
51. Eläkesäätiölaki	241	94. Teletoimintalaki	258
52. Merimieseläkelaki	242	95. Radiolaki	258
53. Esitutkintalaki	242	96. Laki radiolaitteista	259
54. Laki suuronnettomuuksien tutkinnasta	242	97. Laki valtionakuukesuksesta	259
55. Laki asianajajista	242	98. Laki yritystoiminnan aluetuesta	260
56. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä	243	99. Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta	260
57. Laki yleisten asiakirjain julkisuudesta	243	100. Kansaneläkelaki	260
58. Laki tasa-arvovaltuutetuista ja tasa-arvolautakunnasta	245	101. Sairausvakuutuslaki	260
59. Henkilörekisterilaki	245	102. Sosiaalihuoltolaki	260
60. Laki tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta	246	103. Lapsilisälaki	261
61. Arkistolaki	246	104. Laki lasten kotihoidon tuesta	262
62. Laki virallisista kääntäjistä	247	105. Valmiuslaki	262
63. Nimikirjalaki	247	106. Puolustustilalaki	262
64. Väestölaskentalaki	247	107. Laki kansainvälisestä energiohjelmasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta	263
65. Väestökirjalaki	248	108. Työsopimuslaki	264
66. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista	248	109. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta	264
67. Laki lääkärintoimen harjoittamisesta	248	110. Laki metsä- ja uittotyöntekijäin yhteisasunnoista	265
68. Laki hammaslääkärintoimen harjoittamisesta ..	249	111. Merimieslaki	265
69. Laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta	249	112. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä	265
70. Erikoissairaanhoitolaki	250	113. Laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa	266
71. Laki yksityisestä terveyden- huollosta	250	114. Työaikalaki	267
72. Kansanterveyslaki	251	115. Talonmiesten työaikalaki	268
73. Laki kuntoutuksen asiakaspalveluyhteistyöstä ..	251	116. Maatalouden työaikalaki	268
74. Laki kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta	251	117. Kauppaliikkeiden ja toimistojen työaikalaki ..	268
75. Kuntoutusrahalaki	251	118. Merityöaikalaki	268
76. Lääkelaki	252	119. Laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa ..	269
77. Steriloimislaki	252	120. Leipomotyöalaki	269
78. Kastroimislaki	252	121. Vuosilomalaki	269
79. Laki raskauden keskeyttämisestä	253	122. Merimiesten vuosilomalaki	270
80. Laki Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta ..	253	123. Työturvallisuuslaki	270
81. Verotuslaki	253	124. Laki nuorten työntekijäin suojelusta	271
82. Liikevaihtoverolaki	253	125. Laki lyijyvalkoisen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä	271
83. Leimaverolaki	254		
84. Luottoverolaki	254		
85. Arpajaisverolaki	254		

	Sivu		Sivu
126. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa	271	5. Laki pakkokeinolain 1 luvun 9 §:n muuttamisesta	309
127. Työnvälityslaki	272	6. Laki rangaistusten täytäntöönpanosta annetun asetuksen 2 luvun 11 a §:n muuttamisesta ...	310
128. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta	272	7. Laki nuorista rikoksentehtävistä annetun lain 27 §:n muuttamisesta	310
129. Valtion virkamieslaki	273	8. Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta ..	311
130. Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa	273	9. Laki hallintomenettelylain muuttamisesta	311
131. Työterveyshuoltolaki	274	10. Laki painovapauslain 37 §:n muuttamisesta ..	312
132. Laki palvelukseen kutsutun asevelvollisen työtai virkasuhteen jatkumisesta	274	11. Laki Suomen lipusta annetun lain muuttamisesta	312
133. Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä	274	12. Laki ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain 43 §:n muuttamisesta	312
134. Vesilaki	275	13. Laki asevelvollisuuslain 35 §:n muuttamisesta .	313
135. Laki meren pilaantumisen ehkäisemisestä ...	278	14. Laki tieliikennelain 101 §:n muuttamisesta ...	313
136. Luonnonsuojelulaki	278	15. Laki vaarallisten rikoksenuusijain eristämisestä annetun lain 1 §:n muuttamisesta	314
137. Laki valaiden suojelusta	279	16. Laki sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n muuttamisesta	314
138. Laki maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta	279	17. Laki ydinenergialain muuttamisesta	315
139. Muinaismuistolaki	280	18. Laki säteilylain 60 ja 62 §:n muuttamisesta ..	316
140. Rakennussuojelulaki	280	19. Laki sähkölain 63 §:n muuttamisesta	316
141. Laki suojametsistä	280	20. Laki patoturvallisuuslain 12 ja 13 §:n muuttamisesta	317
142. Maa-ainelaki	281	21. Laki eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	317
143. Kemikaalilaki	281	22. Laki potilasvahinkolain 13 §:n muuttamisesta .	318
144. Torjunta-ainelaki	282	23. Laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain 8 §:n muuttamisesta .	318
145. Laki ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä	282	24. Laki kilpailunrajoituksista annetun lain 28 §:n muuttamisesta	318
146. Terveystieteiden lakien muuttamisesta	283	25. Laki pankkitarkastusvirastosta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	319
147. Ilmansuojelulaki	283	26. Laki talletuspankkien toiminnasta annetun lain 62 §:n muuttamisesta	319
148. Meluntorjuntalaki	283	27. Laki rahoitustoimintalain 33 §:n muuttamisesta ..	319
149. Jätehuoltolaki	284	28. Laki säästöpankkilain 135 §:n muuttamisesta .	320
150. Ympäristölupamenettelylaki	284	29. Laki osuuspankkilain 92 §:n muuttamisesta ..	320
151. Rakennuslaki	284	30. Laki sijoitusrahastolain 70 §:n muuttamisesta .	320
152. Tekijänoikeuslaki	285	31. Laki kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termineillä annetun lain 5 luvun 5 §:n muuttamisesta	321
153. Laki oikeudesta valokuvaan	286	32. Laki arvopaperimarkkinain muuttamisesta .	321
154. Tavaramerkkilaki	286	33. Laki arvopaperinvälitysliikkeistä annetun lain 34 §:n muuttamisesta	321
155. Patenttilaki	286	34. Laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 30 §:n muuttamisesta	322
156. Mallioikeuslaki	287	35. Laki valtion vakuusrahastosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta	322
157. Laki oikeudesta integroidun piirin piirimalliin	287	36. Laki panttilainauslaitoksista annetun lain 37 §:n muuttamisesta	322
158. Laki oikeudesta hyödyllisyysmalliin	288		
159. Laki kasvinjalostajanoikeudesta	288		
Voimaantulo	289		
LAKIEHDOTUKSET	290		
1. Laki rikoslain muuttamisesta	290		
2. Laki Suomen Hallitusmuodon 47 §:n muuttamisesta	308		
3. Laki valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta ..	308		
4. Laki tasavallan presidentin vaalista annetun lain 31 §:n muuttamisesta	309		

Sivu	Sivu		
37. Laki vakuutusyhtiölain 18 luvun 6 §:n muuttamisesta	323	69. Laki sairaanhoitotoimen harjoittamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta	336
38. Laki vakuutusyhdistystain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta	323	70. Laki erikoissairaanhoitolain 57 §:n muuttamisesta	336
39. Laki vakuutuskassalain 165 §:n muuttamisesta	324	71. Laki yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain 23 §:n muuttamisesta	336
40. Laki tuoteturvallisuuslain 18 §:n muuttamisesta	324	72. Laki kansanterveyslain 42 §:n muuttamisesta	337
41. Laki vuoden 1985 ammatti- ja elinkeinotutkimuksesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta ..	324	73. Laki kuntoutuksen asiakaspalveluyhteistyöstä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	337
42. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 33 §:n muuttamisesta	325	74. Laki kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta ..	337
43. Laki työttömyysturvalain 36 §:n muuttamisesta	325	75. Laki kuntoutusrahalain 29 §:n muuttamisesta ..	338
44. Laki koulutus- ja erorahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta	325	76. Laki lääkelain 90 ja 97 §:n muuttamisesta ...	338
45. Laki henkilöstörahasolain 61 §:n muuttamisesta	326	77. Laki sterilöimislain 9 §:n muuttamisesta	338
46. Laki merimieskatselmuslain 17 §:n muuttamisesta	326	78. Laki kastroimislain 9 §:n muuttamisesta	339
47. Laki merimiesten palvelu- ja opintotoiminnasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	327	79. Laki raskauden keskeyttämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	339
48. Laki pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta	327	80. Laki Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain muuttamisesta	339
49. Laki maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain 41 §:n muuttamisesta	327	81. Laki verotuslain 124 a §:n muuttamisesta	340
50. Laki työntekijäin eläkelain 18 §:n muuttamisesta	328	82. Laki liikevaihtoverolain muuttamisesta	340
51. Laki eläkesäätiölain 32 §:n muuttamisesta ...	328	83. Laki leimaverolain 101 b §:n muuttamisesta ..	340
52. Laki merimieseläkelain 62 §:n muuttamisesta ..	329	84. Laki luottoverolain 28 §:n muuttamisesta	341
53. Laki esitutkintalain 48 §:n muuttamisesta	329	85. Laki arpajaisverolain 21 §:n muuttamisesta ..	341
54. Laki suuronnettomuuksien tutkinnasta annetun lain 18 §:n muuttamisesta	330	86. Laki maidon ja sianlihan vientikustannusmaksusta annetun lain 21 §:n muuttamisesta	341
55. Laki asianajajista annetun lain muuttamisesta ..	330	87. Laki maidon, sianlihan ja viljan vientikustannusmaksusta annetun lain 25 §:n muuttamisesta ..	342
56. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 82 §:n muuttamisesta	330	88. Laki erikoiskasvien markkinoinnismaksuista annetun lain 25 §:n muuttamisesta	342
57. Laki yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain 27 §:n muuttamisesta	331	89. Laki maatilatilastosta annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta	342
58. Laki tasa-arvovaltuutetusta ja tasa-arvovaltuutuksesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta ..	331	90. Laki vuoden 1990 maatalouslaskennasta annetun lain 10 §:n muuttamisesta	343
59. Laki henkilörekisterilain muuttamisesta	332	91. Laki maataloushallinnon maatilarekisteristä annetun lain 12 §:n muuttamisesta	343
60. Laki tietosuojalautakunnasta ja tietosuojavaltuutetusta annetun lain 10 §:n muuttamisesta ..	332	92. Laki eläinlääkärin toimien harjoittamisesta annetun lain muuttamisesta	344
61. Laki arkistolain 26 §:n muuttamisesta	333	93. Laki tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain 18 §:n muuttamisesta	344
62. Laki virallisista kääntäjistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	333	94. Laki teletoimintalain 26 a §:n muuttamisesta ..	344
63. Laki nimikirjalain 11 §:n muuttamisesta	333	95. Laki radiolain 20 ja 22 §:n muuttamisesta ...	345
64. Laki väestölaskentalain 7 §:n muuttamisesta ..	334	96. Laki radiolaitteista annetun lain 6 §:n kumoamisesta	345
65. Laki väestökirjalain 25 §:n muuttamisesta ...	334	97. Laki Valtiontakuukeskuksesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	346
66. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 14 §:n muuttamisesta	334	98. Laki yritystoiminnan aluetuesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta	346
67. Laki lääkärin toimien harjoittamisesta annetun lain 10 ja 24 §:n muuttamisesta	335	99. Laki työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta ..	347
68. Laki hammaslääkärin toimien harjoittamisesta annetun lain 10 ja 24 §:n muuttamisesta	335	100. Laki kansaneläkelain 75 §:n muuttamisesta ..	347

	Sivu		Sivu
101. Laki sairausvakuutuslain 67 §:n muuttamisesta	347	131. Laki työterveyshuoltolain 9 §:n muuttamisesta	362
102. Laki sosiaalihuoltolain 58 §:n muuttamisesta .	348	132. Laki palvelukseen kutsutun asevelvollisen työtai virkasuhteen jatkumisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta	363
103. Laki lapsiäidylain 19 §:n muuttamisesta	348	133. Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 28 §:n muuttamisesta	363
104. Laki lasten kotihoidon tuesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta	348	134. Laki vesilain 13 luvun muuttamisesta	364
105. Laki valmiuslain 51 §:n muuttamisesta	349	135. Laki meren pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 11 §:n muuttamisesta	365
106. Laki puolustustilalain muuttamisesta	349	136. Laki luonnonsuojelulain 23 §:n muuttamisesta	366
107. Laki kansainvälisestä energiaohjelmasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	350	137. Laki valaiden suojelusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta	366
108. Laki työsopimuslain 54 §:n muuttamisesta ..	350	138. Laki maa-alueilla tapahtuvien öljyvahinkojen torjumisesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	367
109. Laki kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta	351	139. Laki muinaismuistolain 25 §:n muuttamisesta .	367
110. Laki metsä- ja uittotyöntekijäin yhteisasunnoista annetun lain 16 §:n muuttamisesta ...	351	140. Laki rakennussuojelulain 25 §:n muuttamisesta	368
111. Laki merimieslain 83 ja 84 §:n muuttamisesta	352	141. Laki suojametsistä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	368
112. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	353	142. Laki maa-aineslain 17 §:n muuttamisesta ...	368
113. Laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain 15 §:n muuttamisesta	353	143. Laki kemikaalilain muuttamisesta	369
114. Laki työaikalain muuttamisesta	354	144. Laki torjunta-ainelain 10 §:n muuttamisesta	369
115. Laki talonmiesten työaikalain muuttamisesta .	354	145. Laki ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain 18 §:n muuttamisesta	370
116. Laki maatalouden työaikalain muuttamisesta .	355	146. Laki terveydenhoitolain 91 §:n muuttamisesta	370
117. Laki kauppaalikkeiden ja toimistojen työaikalain muuttamisesta	355	147. Laki ilmansuojelulain 23 §:n muuttamisesta .	371
118. Laki merityöaikalain muuttamisesta	356	148. Laki meluntorjuntalain 23 §:n muuttamisesta .	371
119. Laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta	356	149. Laki jätehuoltolain muuttamisesta	372
120. Laki leipomotyöalain muuttamisesta	357	150. Laki ympäristöluupamenettelylain 13 §:n muuttamisesta	372
121. Laki vuosilomalain muuttamisesta	357	151. Laki rakennuslain 146 §:n muuttamisesta ...	372
122. Laki merimiesten vuosilomalain muuttamisesta	358	152. Laki tekijänoikeuslain muuttamisesta	373
123. Laki työturvallisuuslain 49 ja 51 §:n muuttamisesta	358	153. Laki oikeudesta valokuvaan annetun lain muuttamisesta	374
124. Laki nuorten työntekijäin suojelusta annetun lain 24 §:n muuttamisesta	359	154. Laki tavaramerkkilain 39 ja 43 §:n muuttamisesta	374
125. Laki lyijyvaikoksen ja lyijysulfaatin käytön kieltämisestä eräissä maalaustöissä annetun lain 6 §:n muuttamisesta	359	155. Laki patenttilain muuttamisesta	375
126. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain muuttamisesta	360	156. Laki mallioikeuslain muuttamisesta	375
127. Laki työnvälityslain 17 §:n muuttamisesta ..	360	157. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain muuttamisesta	376
128. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta	361	158. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 39 ja 41 §:n muuttamisesta	377
129. Laki valtion virkamieslain muuttamisesta ...	361	159. Laki kasvinjalostajanoikeudesta annetun lain 33 ja 34 §:n muuttamisesta	377
130. Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 16 §:n muuttamisesta .	362	LIITE	379
		Rinnakkaistekstit	379

49. Laki maatalousyrittäjän lomituspalveluista

41 §:n 3 momentti. Maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain (2/85) 41 §:n 1 momentissa on täysin samanlainen vaitiolovelvollisuutta koskeva säännös kuin edellä selotetussa pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain 23 §:ssä. Mainitun lain perusteluissa esitetyistä syistä ehdotetaan myös maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain 41 §:n 3 momentti muutettavaksi vastaavanlaiseksi rikoslain 38 lukuun viittaavaksi säännökseksi.

50. Työntekijäin eläkelaki

18 §:n 2 momentti. Työntekijäin eläkelain (395/61) 18 §:n 2 momentin nojalla on tuomitava sakkoon se, joka luvottomasti ilmaisee, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää jonkun henkilön taloudellisesta asemasta tai terveydentilasta. Rikoksen tekijänä voi olla yhtä hyvin virkamies tai julkisyhteisön työntekijä kuin muukin henkilö. Ensiksimainittujen henkilöiden ollessa rikoksen tekijänä sovellettaisiin rikoslain virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitorikosta koskevia säännöksiä. Muussa tapauksessa olisi ehdotuksen mukaan sovellettava rikoslain 38 luvun salassapitorikosta koskevia säännöksiä. Nykyistä rangaistussäännöstä ei siis enää tarvittaisi. Sen vuoksi ehdotetaan, että pykälän 2 momenttiin nykyisin sisältyvä rangaistussäännös muutettaisiin salassapitovelvollisuuden asettavaksi säännökseksi.

18 §:n 3 momentti. Momentissa nykyisin oleva syyteoikeutta koskeva säännös siirrettäisiin uudeksi 4 momentiksi ja sen sijaan momenttiin otettaisiin viittaus rikoslain salassapitorikossäännöksiin. Puheena olevissa tapauksissa sakkorangaistusta olisi edelleen pidettävä riittävänä seuraamuksena. Sen vuoksi viitattaisiin vain ehdotettuun rikoslain 38 luvun salassapitorikkomussäännökseen. Viittaukseen sisältyvästä toissijaisuuslausekkeesta ilmenisi, että säännöksessä tarkoitettua salassapitovelvollisuuden rikkomiseen voidaan soveltaa myös rikoslain 40 luvun 5 §:n säännöksiä.

18 §:n 4 momentti. Pykälän 3 momentin nykyisen syyteoikeutta koskevan säännöksen mukaan pykälän 1 momentissa mainittu rikos samoin kuin 2 momentissa säädetty salassapitovelvollisuuden rikkominen ovat asianomista-

jarikoksia. Koska salassapitovelvollisuuden rikkomisen syyteoikeus ratkaistaisiin vastaisuudessa ehdotetun rikoslain 38 luvun 10 §:n nojalla, ehdotetaan momentti muutettavaksi siten, että se koskisi vain pykälän 1 momentissa mainittua rikosta. Samalla momenttiin tehtäisiin vähäisiä kielellisiä tarkistuksia.

51. Eläkesäätiölaki

32 §. Eläkesäätiölain (469/55) 32 §:n 1 momentissa on säännös liike- tai ammatillisalaisyksiksi sekä jonkun toisen henkilön terveydentilaa koskevan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Säännöksen mukaan tuomitaan se, joka ilmaisee mitä hän on puheena olevassa laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään saanut tietää työnantajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammatillisalaisyksistä taikka jonkun henkilön terveydentilasta. Seuraamukseksi voidaan tuomita ainoastaan sakkoo, mutta säännös voi väistyä ankaruusvertailun perusteella. Pykälän 2 momentista ilmenee, että puheenaoleva rikos on asianomistajarikos.

Rikoslain 38 lukuun ehdotettuja salassapitorikossäännöksiä tulitaisiin soveltamaan myös eläkesäätiölaissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomiseen. Mikäli tekijänä olisi virkamies tai julkisyhteisön työntekijä, sovellettaisiin heitä koskevia salassapitorikossäännöksiä. Eläkesäätiölaissa ei siis enää tarvittaisi rangaistussäännöstä tällaisesta salassapitovelvollisuuden rikkomisesta.

32 §:n 1 momentti. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi salassapitovelvollisuuden sisältäväksi säännökseksi. Se vastaisi salassapitovelvollisuuden laajuuden osalta nykyistä rangaistussäännöstä.

32 §:n 2 momentti. Momentti korvattaisiin viittauksella rikoslakiin. Koska niissä tapauksissa, joissa ei ole kysymys virkamiehen salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tai liikesalaisuuden vakavasta luvottomasta ilmaisemisesta, sakkorangaistus on riittävä seuraamus, viitattaisiin ensisijaisesti rikoslain 38 luvun salassapitorikkomussäännökseen. Viittausäännöksestä kuitenkin ilmenisi, että teko voi tulla rangaistavaksi myös 40 luvun 5 §:n mukaisena salassapitorikoksena tai jonkin muun ankaramman lainkohdan mukaan. Pykälän 2 momenttiin nykyisin sisältyvä syyteoikeutta koskeva

säännös on tarpeeton, joten sitä vastaavaa säännöstä ei enää pykälään otettaisi.

52. Merimieseläkelaki

62 §. Merimieseläkelain 62 §:n 2 momentissa (1038/86) on vastaavanlainen salassapitovelvollisuuden rikkomista koskeva säännös kuin eläkesäätiölain 32 §:n 1 momentissa. Pykälän 3 momentissa oleva syyteoikeutta koskeva säännös puolestaan vastaa työntekijäin eläkelain 18 §:n 3 momentin säännöstä. Edellä mainittujen lakien perusteluissa esitetystä syistä merimieseläkelain 62 §:ään ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset kuin työntekijäin eläkelain 18 §:ään.

53. Esitutkintalaki

Esitutkintalain (449/87) 48 §:ssä säädetään esitutkintatietojen salassapitovelvollisuudesta ja sen rikkomisesta. Pykälän 1 momentin mukaan esitutkinnassa läsnä olevaa henkilöä voidaan kieltää ilmaisemasta sivulliselle hänelle kerrottuja muita kuin häntä itseään tai hänen päämiestään koskevia, tutkintaan liittyviä seikkoja, jotka eivät ennestään ole hänen tiedossaan. Pykälän 2 momentin mukaan tällaisen salassapitovelvollisuuden rikkomisesta voidaan tuomita sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi. Säännös on kuitenkin ankaruusvertailun perusteella väistyvä.

48 §:n 2 momentti. Rikoslain 38 luvun salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevat säännökset tulisivat sovellettaviksi myös esitutkintatietojen salassapitovelvollisuuden rikkomiseen, joten esitutkintalaissa ei enää tarvittaisi kerrottua rangaistussäännöstä. Sen vuoksi ehdotetaan, että esitutkintalain 48 §:n 2 momentin rangaistussäännös muutetaan viittaukseksi rikoslain 38 luvun yksityisen salassapitorikosta ja salassapitorikkomusta koskeviin rangaistussäännöksiin. Viittaussäännökseen sisältyisi myös ankaruusvertailua edellyttävä toissijaisuuslauseke, joka viittaisi esimerkiksi yrityssalaisuuden rikkomista koskevaan säännökseen (rikoslain 30 luvun 5 §).

54. Laki suuronnettomuuksien tutkinnasta

18 §:n 2 momentti. Suuronnettomuuksien

tutkinnasta annetun lain (373/85) 18 §:n 1 momentissa säädetään tutkintalautakunnan jäsenen tai muun tutkintaan osallistuneen henkilön salassapitovelvollisuudesta. Pykälän 2 momentissa on tämän salassapitovelvollisuuden rikkomista koskeva rangaistussäännös. Enimmäisrangaistus on vankeutta yksi vuosi, mutta säännös voi ankaruusvertailun perusteella väistyä. Lisäksi momentti sisältää virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitorikoksen ensisijaisuutta osoittavan säännöksen.

Pykälässä tarkoitettu salassapitovelvollisuuden rikkominen on yleensä virkamiehen tai julkisyhteisön työntekijän salassapitorikoksena rangaistavaa rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan. On kuitenkin mahdollista, että tutkintaan osallistuu sellaisiakin henkilöitä, joiden menettelyä ei voida arvostella mainitun pykälän nojalla. Heihin sovellettaisiin ehdotuksen mukaan rikoslain 38 luvun säännöksiä salassapitovelvollisuuden rikkomisesta. Sen vuoksi ehdotetaan, että nykyinen rangaistussäännös muutettaisiin viittaukseksi ehdotettuihin rikoslain 38 luvun salassapitorikoksia koskeviin säännöksiin. Viittaussäännökseen sisältyvästä toissijaisuuslausekkeesta ilmeni, että teko voi tulla rangaistavaksi myös virkamiehen tai julkisyhteisön työntekijän salassapitorikoksena tai muun ankaramman lainkohdan mukaan.

55. Laki asianajajista

Niin kuin rikoslain 38 luvun perusteluissa on selostettu, asianajajan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on nykyisin säädetty rikoslain 38 luvun 3 §:n 1 momentissa. Asianajajista annettu laki (496/58) ei sisällä lainkaan säännöstä asianajajan salassapitovelvollisuuden sisällöstä. Koska salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevat säännökset 38 luvussa muutettaisiin sellaisiksi, että salassapitovelvollisuuden sisältö määräytyisi muun lainsäädännön mukaan ja rikoslaisissa säädettäisiin ainoastaan salassapitovelvollisuuden rikkomisesta seuraavasta rangaistuksesta, tulisi asianajajan salassapitovelvollisuudesta säätää erikseen. Sen vuoksi ehdotetaan, että asianajajista annettuun lakiin otettaisiin uusi asianajajan salassapitovelvollisuutta koskeva säännös.

Asianajajan salassapitovelvollisuutta koskeva säännös sijoitettaisiin asianajajan muita velvollisuuksia koskevan pykälän jälkeen uudeksi 5 b §:ksi. Pykälän 1 momentissa määri-

50.

Laki

työntekijäin eläkelain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/61) 18 §:n 2 ja 3 momentti sekä

lisätään 18 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 13 päivänä kesäkuuta 1986 annetulla lailla (459/86), uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy uudeksi 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Rangaistusmääräyksiä

Rangaistusmääräyksiä

Mitä 1 momentissa on säädetty, noudatettakoon myös siihen, joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täytessään on saanut tietää jonkun henkilön taloudellisesta asemasta tai terveydentilasta.

Tässä pykälässä mainitusta rikoksesta alkoon virallinen syyttäjä tehkö syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

Joka tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut *tiedon* jonkun henkilön taloudellisesta asemasta tai terveydentilasta, *ei saa sitä luvattomasti ilmaista.*

Rangaistus 2 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla kuin rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetä ankarampaa rangaistusta.

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1 momentissa mainitusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 .

51.

Laki**eläkesäätiölain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä joulukuuta 1955 annetun eläkesäätiölain (469/55) 32 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***32 §**

Joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää työnantajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tahi liike- tai ammattisalaisuuksista taikka jonkun henkilön terveydentilasta, rangaistakoon sakolla, jollei teosta muussa laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

Tässä pykälässä mainitusta rikoksesta alköön virallinen syyttäjä nostako syytettä, ellei asianomistaja ole rikosta syytteeseen pantavaksi ilmoittanut.

32 §

Joka tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tiedon työnantajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jonkun henkilön terveydentilasta, ei saa sitä luvattomasti ilmaista.

Rangaistus 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla kuin rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetä ankarampaa rangaistusta.

(ks. syyteoikeudesta ehdotettu RL 38 luku 10 §)

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

52.

Laki**merimieseläkelain 62 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/56) 62 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (1038/86), sekä lisätään 62 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 31 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy uudeksi 4 momentiksi, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***62 §****62 §**

Joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää laivanvarustajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tahi liike- tai ammat-

Joka tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tiedon laivanvarustajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jonkun henki-

Voimassa oleva laki

tisalaisuuksista taikka jonkun henkilön terveydentilasta, rangaistakoon sakolla, jollei teosta muussa laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

Tässä pykälässä mainitusta rikoksesta alkoon virallinen syyttäjä nostako syytettä, ellei asianomistaja ole rikosta syytteeseen pantavaksi ilmoittanut.

Ehdotus

lön terveydentilasta, *ei saa sitä luvattomasti ilmaista.*

Rangaistus 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla kuin rikoslain 38 luvun 1 §:ssä säädetä ankarampaa rangaistusta.

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1 momentissa mainitusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____*

53.

Laki**esitutkintalain 48 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun esitutkintalain (449/87) 48 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

48 §

Joka ilman laillista syytä ilmaisee, mitä 1 momentin nojalla on määrätty pidettäväksi salassa, on tuomittava, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, *esitutkintatietojen salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.*

Ehdotus

48 §

Rangaistus 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____*